

UNES PRIMERES NOTES SOBRE ELS "AMICS DEL CINEMA" (i 2)

“**L**a guerra ho va deixar tot molt mal parat. Quan es va acabar, vam tornar els que quedàvem, els suficients per tornar-nos a veure i intentar aglutinar l'altra gent que havien estat socis per provar de fer reviuere l'entitat. Josep Torrella va fer un article encoratjant per a la reanudació dels "Amics del Cinema". Es van fer gestions per constituir la Junta, tenint en compte que existien uns estatuts, encara que s'havien de sotmetre a l'aprovació de l'autoritat competent. Llavors, ateses les dificultats, se'ns va ocórrer que potser sota la cobertura d'Educación y Descanso podríem fer alguna cosa; vam anar a veure el director. La idea li va semblar meravellosa, perquè el que ells volien era excursionistes, trapeçistes, futbolistes, quanta més gent hi hagüés millor. Els d'Educación y Descanso tenien el local al costat de la Llibreria Sabadell. Era un edifici d'una arquitectura una mica modernista. En aquest local, nosaltres hi vàrem fer una sessió a la memòria de John Barrymore i vam projectar *THE SEA BEAST* (1925, *LA FIERA DEL MAR*), de Millard Webb. Aquesta sessió, la vam anunciar amb un caràcter bastant popular. Vam posar cartells al cafè del local d'Educación y Descanso i era gratuïta. Hi va haver molta gent. Josep Torrella escrigué, a més, una evocació de John Barrymore feta amb molt de rigor.

Estem parlant dels principis dels anys quaranta. Es va fer un concurs per escollir el segell de l'entitat, amb les sigles d'Educación y Descanso. Al principi, hi havia un cap que exercia ben bé com a tal, però, després, n'hi va haver un altre més trempat amb qui ens vam poder prendre més llibertats. Llavors, vam tornar a reemprendre les activitats públiques. Vam

fer algunes sessions al Principal i n'hi va haver que van tenir bastant èxit: les dues versions de *GAS LIGHT* (l'anglesa, *LUZ DE GAS*, de Thorold Dickinson, realitzada l'any 1940, i l'americana, *LUZ QUE AGONIZA*, de George Cukor, rodada quatre anys més tard), les dues de *CRIMEN Y CASTIGO* (la francesa, *CRIME ET CHÂTIMENT*, de Pierre Chenal, i l'americana *CRIME AND PUNISHMENT*, de Josef von Sternberg, ambdues de l'any 1935), etc. Les condicions eren molt desfavorables, no hi havia material americana, els empresaris posaven molts problemes, hi havia molta competència entre ells, encara que de qui sí vam rebre ajuda va ser del Sr. Fuster, empresari del Principal. Feiem sessions organitzades conjuntament, a les quals, a més de poder-hi entrar els socis, hi podia entrar també el públic. Eren, però, sessions minoritàries.

REBECCA, el relançament dels "Amics del Cinema"

Teníem un cert prestigi a Sabadell i el Sr. Parcerisa, que volia fer una sala de projecció petita, va ajudar-nos una mica i l'estrena de *REBECA* (1940, *REBECA*), d'Alfred Hitchcock, a l'Euterpe, va ser gràcies a ell.

REBECA va ser el nostre gran relançament la temporada 47-48. Vam convocar un concurs de crítiques sobre la pel·lícula. El repartiment de premis es va fer en el Principal. Van participar l'Andreu Castells, en Joan Bosch, en Valentí Semitier i en Pasqual Jaurés. Es va fer un petit opuscle amb les crítiques presentades a concurs. Vam convocar a tots els que n'havien presentat per tal de veure si es podien integrar a l'entitat. Es van integrar plenament al grup.

Els "Amics del Cinema" van donar un ajust moral en la realització de la pel·lícula d'en Llobet Gràcia, *VIDA EN SOMBRAS* (1947); inclús ens consultava; la vam veure abans que ningú i la vàrem estrenar a Sabadell en el local on ara hi ha l'Institut Social de la Dona, on ja havíem fet alguna sessió. També en Bosch va arribar a fer alguna pel·lícula. Es feien tertúlies sensacionals on es posaven en contacte les idees entre els veterans i els novicis, no faltava mai ningú. Era una saba nova que entrava a l'entitat i això es va notar en les publicacions al diari, ja que ells escriuien més que no pas nosaltres. Publicàvem també un butlletí. Simultàniament, vam intentar fer unes sessions d'estudi, aprofitant el material que tenia en Llobet Gràcia i d'altre que trobàvem. Era, clar, molt minoritari; només venien els 20 ó 30 realment interessats. Aquestes projeccions es feien en el local del Centre Excursionista del Vallès, al carrer Alfons XIII, on ara hi ha la parada de taxis. Allà, ja havia hagut la secció de cine-

2.º Curso 12.ª Sesión

cine Principal

Martes, día 16 Febrero de 1943, a las 9 y media de la noche

DE LA OBRA SINDICAL "Educación y Descanso"

DIRECTOR THOROLD DICKINSON

Programa de mà dels "Amics del Cinema".

ma amateur del Centre Excursionista del Vallès, abans de la guerra: la secció llavors ja no existia. Tenien un local reduït molt adequat per fer-hi aquestes sessions de cine estudi. Vam fer vuit o deu sessions.

Vam intentar unes noves sessions mixtes, vam aconseguir que el propietari del cafè Catalunya, que tenia saló de banquets al fons del local, ens el cedís per fer-hi unes determinades projeccions, però d'un caràcter no tan minoritari.

Les dificultats de tot ordre augmentaven. Vam tenir problemes amb els permisos i la policia es va presentar més d'una vegada a les sessions. També vam organitzar una verbena cinematogràfica amb música de pel·lícules. Aquesta verbena es va fer en una terrassa que tenia el cafè, que estava situada on ara hi ha el local dels sindicats. En Llobet Gràcia s'havia compromès a filmar tota la verbena. A les dotze se'ns va presentar la policia i ens va demanar el permís, perquè si volies fer una verbena que passés de les dotze de la nit havies de demanar un permís especial i nosal-

tres no el teníem. Vam haver de suspendre-la.

Després, vam conquistar l'amic Serra, de l'Actualitats, que tenia afició al cine. En Paco Serra tenia inclús una sala de projecció en el pis de sobre. Aquesta petita sala va desaparèixer quan va construir la sala que existeix avui dia. Reunia les condicions adequades per fer les nostres sessions, el cine que volíem, un cine més eleccionat. Per això no podíem comptar amb massa públic, però sí amb quasi un centenar de persones.

Del butlletí, en van sortir uns sis o set números.

El treball dels "Amics del Cinema" ha estat un treball d'investigació profund: un treball amb contingut i seriós. Publicacions, audicions de ràdio setmanals, en forma de diari cinematogràfic, l'article de fons, la secció del disc nostàlgic, guions cinematogràfics que es representaven a la ràdio (alguna vegada havíem buscat actors de fora), reportatges, intervisus...

Les darreres sessions dels "Amics del Cinema" corresponen ja a mei-

"DESTINO" dedica dos cròniques a "Luz de Gas"

Al veïa en privat, unos mesos antes de ser estrenada:

«... La nota sensacional reside en la realización. Cabe hablar en ella de conjunto, ya que todos los elementos son de primerísima categoría.— Por otra parte, la unidad de lugar mantiene la sensación de angustia de toda la cinta. Y esta sensación física, sólo olvidada en alguna escena de añadido como la del fino can-can, se logra por la magnífica recreación del ambiente y por la escasa amplitud de la acción, que se desarrolla ante nosotros sin inútiles desplazamientos.— La realización camina, pues, por los límites de lo notable. Sin conocer «REBECA» de Hitchcock, casi me expondría a asegurar que «LUZ DE GAS» es una consecuencia de la escuela abierta por aquel gran director inglés. Cuando menos, yo creo reconocer el toque del cuño de sus recientes teorías. Aquella persistente sensación de algo impalpable, pero siempre presente; la expresión por la imagen; la proporción, la medida, clásica me atrevería a decir, con que empieza y termina la cinta, son sus definitivas constantes.— La interpretación es otro valor que sumar a los anteriores. Para los que conocemos como tienen que actuar los intérpretes ante la cámara, es doblemente valioso el esfuerzo que supone mantener unos personajes como éstos con idéntico grado de intensidad, de fuerza dramática y de lograda caracterización, sin bache ni tropiezo alguno. Adolph Wolbruck y Diana Wynyard, son, más que protagonistas, verdaderos héroes de esta obra. Que añada otro jalón de mérito al cine británico».

Después de su estreno en Barcelona:

«... Pero ahora que conozco a fondo la «REBECA», de Hitchcock, lo que más me interesa aclarar son las sugerencias que hundi en la tierra en espera que el eterno ritmo zodiacal me las devolviera en su irremediable sazón. Salta a la vista ese punto de coincidencia a que entonces me referí. Y brinca, sobre todo, en algunas escenas en que el ambiente se atribuye en el reparto principalísimo papel.— El mismo tema de la mujer, víctima de una tremenda sugestión, aun siendo, en todo lo demás, diametralmente opuesto, cualquier mirada perspicaz descubrirá en él los invisibles hilos de la angustia que mueven las situaciones. Ya no cabe duda, pues, de que la famosa cinta de Hitchcock ha creado, por el momento, una escuela expresiva, que llega, en algunos instantes de «LUZ DE GAS», a un sentido visual harto más riguroso.— Conviene insistir en todo ello por cuanto el cine, dentro de ciertas variantes temáticas, sólo ha manipulado, en realidad, con un solo estilo que le sea propio. Aquí mismo lo vemos en una escena notabilísima, aunque típica: la del paso de los años logrado por medio del crecimiento de un árbol. Esto es, en puridad, cine, pero al alcance de cualquier realizador inteligente. Ahora bien, añadir a cuanto constituye su esencia ciertas formas inéditas que evitan lo convencional, el inevitable amaneramiento, es enriquecer el patrón por el que se cortarán las cintas de un próximo futuro. De aquí el triunfo de «REBECA», de Hitchcock, y ahora, como una aprovechadísima lección, el de esta «LUZ DE GAS» que no me cansaré de recomendar a mis lectores».

PROGRAMA

1 ● Noticiero nacional "NO-DO" N.º 7 (ESTRENO)

2 ● La Montaña Santa y Parsifal (ESTRENO)

Documental sobre la montaña de Monserrate como motivo de inspiración del «Parsifal» wagneriano

3 ● Charlot en la calle de la paz

DESCANSO

Presentación con honores de ESTRENO de

..Luz de Gas

Director THOROLD DICKINSON
Nacionalidad Ingles
Productora British National Film
Fecha de producción 1941
Argumento De la obra teatral de PATRICK HAMILTON
Guion A. R. Rawlinson y Brigit Roland
Cámara Cyril Knowles
Decorados Duncal Sutherland
Música Richard Adkinsell
Interpretes ADOLPH WOLBRUCK, DIANA WYNARD, Franck Pettungell, Robert Newton, Minnie Rayner y Jimmy Hanley

ESTRENADA EN BARCELONA (PALACIO DE LA MÚSICA) EL 17 DE OCTUBRE PASADO Y EN MADRID (PALACIO DE LA MÚSICA) EL 17 DE OCTUBRE

5 ● El caballo de fuego

Dibujos en color de Ub Iwerks (METRO)

tats dels cinquantes. És a dir que, sense comptar el tall que va representar la guerra, l'entitat va tenir uns vint anys de vida. Impossible donar-los a conèixer en dos petits escrits. Com diem, són només una introducció a un treball exhaustiu de reconeixement que resta encara per fer.

GADEA casa vostra